

ทำนองเพลงอ้อละอ่อน ของกลุ่มชาติพันธุ์ยอง จังหวัดลำพูน

สมิทธิพร แสงพยัคฆ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ทำนองเพลงอ้อละอ่อน ของกลุ่มชาติพันธุ์ของ จังหวัดลำพูน (AUE LA ON, LULLABY OF YONG PEOPLE IN LAMPHUN PROVINCE, THAILAND)

สมิทธิพร แสงพยัคฆ์ 4537331 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อานันท์ นาคคง ศป.บ., M.Phil. อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ค.บ., M.M. ณรงค์ชัย ปิฎกักรัตน์ ศศ.ม., ศศ.ม.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงข้อมูลบริบท ทางสังคม วัฒนธรรม และศึกษาวิเคราะห์ทำนองเพลงอ้อละอ่อน ของกลุ่มชาติพันธุ์ของ จังหวัดลำพูน การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทางดนตรีชาติพันธุ์วิทยา โดยรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามเป็นหลัก ประกอบด้วยข้อมูลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลเสียงจากการขับร้อง รวมทั้งการศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า ทำนองเพลงอ้อละอ่อนของกลุ่มชาติพันธุ์ของ จังหวัดลำพูน มี 2 ทำนอง คือ ทำนองอ้อ และทำนองกาพย์ อีกทั้งพบว่ามีการใช้เพลงสีกจูงจาทำหน้าที่เป็นเพลงร้องกล่อมลูกอีกด้วย เพลงอ้อละอ่อนดำรงอยู่ในสังคมชาวพร้อมกับพิธีกรรมต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นพิธีที่เป็นมงคลเพื่อปกป้องรักษาชีวิตเด็ก และเป็นไปในลักษณะ ฝิ-พุทธ ผสมผสานกัน คือมีการเชื่อในเรื่อง ฝิ-เทวดา และมีการใช้พิธีกรรมในทางพุทธศาสนาเพื่อแก้ปัญหากจากฝิ ลักษณะวรรณกรรมของเพลงอ้อละอ่อนพบว่า มีรูปแบบอิทธิพลมาจากวรรณกรรมพื้นบ้านของชาวล้านนา ซึ่งนิยมใช้ฉันทลักษณ์ก้าอ้า ในเพลงอ้อละอ่อนทำนองอ้อ และเพลงสีกจูงจา ส่วนเพลงอ้อละอ่อนทำนองกาพย์นิยมใช้ฉันทลักษณ์ที่มีลักษณะคล้ายกับฉันทลักษณ์ก้าอ้า ลักษณะทำนองเพลงอ้อละอ่อนพบมีการใช้กลุ่มเสียง 5 เสียง พิสัยของเสียงมักไม่เกินขั้นคู่ 8 เพอร์เฟค ทิศทางการดำเนินทำนองนิยมเคลื่อนที่ไปแบบตามขั้นและแทรกด้วยการกระโดดข้ามขั้นเป็นคู่ 3 ไมเนอร์, 4 เพอร์เฟค และ 5 เพอร์เฟค การประดับทำนองนิยมใช้เทคนิคเอื้อนเสียง แนวทำนองนิยมผันไปตามสำเนียงการออกเสียงของชาวของซึ่งมักออกเสียงให้ตรงกับวรรณยุกต์จัตวาเป็นหลัก

บทบาททางสังคมของเพลงอ้อละอ่อน ของกลุ่มชาติพันธุ์ของ จังหวัดลำพูน ถูกลดบทบาทลงทุกวัน สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวของในสังคมจังหวัดลำพูน และอิทธิพลวัฒนธรรมจากต่างถิ่น จึงสมควรให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่สามารถอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมของชาวของโดยเฉพาะได้อย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : ดนตรี / พื้นบ้าน / อ้อละอ่อน / ของ / ลำพูน

**AUE LA ON, LULLABY OF YONG PEOPLE IN LAMPHUN PROVINCE,
THAILAND**

SMITHIPORN SANGPAYAK 4537331 MSMS / M

M.A. (MUSIC)

THESIS ADVISORS: ARNANT NARKKONG, B.A., M.Phil. ANAK CHARAN YA
NONDA, M.M. NARONGCHAI PIDOKRATCHATA B.Ed., M.Ed.**ABSTRACT**

The research objective was to explore the socio-cultural aspect of the *Aue la on* melodies lullaby of the Yong people in Lamphun province, Thailand. Ethnomusicology method was in the study. Information was obtained and gathered from field work interviews, observations, recordings and related documents.

The study found that *Aue la on* is divided into 2 melody groups: *Aue* melody and *Garp* melody. Moreover, it was found that *Sig jun ja* song is also a lullaby song in Yong socio-culture. *Aue la on* songs are used in Yong society in many ceremonies dealing with animism and Buddhism. It was also found that they are influenced by Lanna folklore that popularly uses *Kham-Ham* prosody in *Aue* melodies and *Sig jun ja* songs, thus *Garp* melody popularly uses *Kaow* prosody. The melodic lines were found to be in both thirdless with major sixth pentatonic scales and in major pentatonic scales. The range is usually within the eighth interval. The melodic shape and melodic direction is usually in conjunct motion, with disjunct motion in third intervals in minor scales, fourth and fifth perfect intervals. Ornamentation usually utilizes grace note techniques. The melodic lines are often allotted to traditional Yong verbal performance, which uses rising tone to a great degree.

The socio-cultural role of *Aue la on* in Lamphun province is reducing in importance everyday because of the development of the life style of Yong people in Lamphun province and the influence from other stronger cultures on Yong culture such as Central Thai culture. In present days, most Yong people can hardly sing *Aue la on* songs and elders have forgotten some part of the lyric or even hardly memorize these songs. Therefore, it is appropriate to setup a specific organization to preserve Yong culture.

KEY WORDS: FOLKSONG / LULLABY / AUE LA ON / YONG / LAMPHUN

162 pp.